

Lovforslag nr. L 131. Fremsat den 28. januar 1983 af Lykketoft (S), Bakholt (S), Camre (S), Hjortnæs (S), Egon Jensen (S), Karl Nielsen (S), Stavad (S) og Tastesen (S)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om investeringsfonds

I lov om investeringsfonds, jfr. lovbekendtgørelse nr. 462 af 3. august 1982, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »skatteåret 1958-59«: »og sidste gang i indkomståret 1982«.

2. I § 3, stk. 1, indsættes som 3. punktum:
»Aktiver omfattet af § 6 A i bekendtgørelse nr. 487 af 1. september 1982 af lov om skattemæssige afskrivninger kan dog ikke forlods afskrives i videre omfang end de ville kunne afskrives efter den pågældende lovbekendtgørelse.«

3. I § 3 A indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Personligt skattepligtige, der som interessenter eller alene deltager i en virksomhed uden for deres hovederhvervsvirksomhed, kan dog kun benytte henlæggelser til investeringsfonds til forlods afskrivninger på aktiver uden for hovederhvervsvirksomheden i det omfang, summen af den forlods afskrivning og de øvrige afskrivninger på de pågældende aktiver efter afskrivningslovens bestemmelser ikke overstiger den faktiske betaling i anskaffelsesåret. Ved hovederhvervsvirksomhed forstås den erhvervmæssige aktivitet, hvor den skattepligtige udfører den overvejende del af sit arbejde som selvstændig erhvervsdrivende.«

Bemærkninger til lovforslaget

Til nr. 1

Forslaget fjerner adgangen til med fradragsret at henlægge indtil en fjerdedel af et årsoverskud i erhvervsvirksomhed til investeringsfonds – og senere bruge disse midler til forlods afskrivning på maskiner, driftsmidler eller erhvervsbygninger.

Formålet er at bidrage til en forenkling af skattelovgivningen og afskære muligheder for utilsigtet udnyttelse af de nuværende regler.

Skattelovgivningen skal lette vilkårene for erhvervslivet, når der faktisk investeres i nye arbejdspladser – ikke når kapital lægges til side til bedre tider eller der manipuleres med ejendomsforholdene til produktionsapparatet.

Forslaget om at fjerne investeringsfondsfradraget kan således ikke ses isoleret. Kan det gennemføres, ønsker socialdemokratiet – ligeledes med virkning fra og med indkomståret 1983 – gennemført en række forbedringer og forenklinger i afskrivningsloven. Det samlede resultat skal være, at nyinvesteringer yderligere stimuleres gennem forbedring af de investerende virksomheders likviditet og rentabilitet.

Derimod skal ændringerne bevirke, at skattespekulation, som ikke giver anledning til ny aktivitet – f.eks. en række leasing-arrangementer – får ringere vilkår.

Det aktuelle initiativ skal således ses i forlængelse af den afskrivningsreform, den socialdemokratiske regering foreslog i foråret 1982.

Gennem de politiske forhandlinger blev dengang skabt flertal for centrale punkter i reformen som pristalsregulering af afskrivningsgrundlaget for maskiner, driftsmidler, skibe og bygninger og bedre vilkår for ombygning af erhvervsjendomme.

Men provenumæssige begrænsninger forhindrede, at de nye afskrivningsregler blev så enkle som ønskeligt.

Desuden skete en afsvækkelse af de samtidig foreslåede ændringer af investeringsfondsloven.

For det første blev den maksimale henlæggelsestid for investeringsfondsmidler ikke, som oprindeligt foreslået, forkortet fra 12 til 4 år, men kun til 6 år. Derved blev tilskyndelsen til investeringer

i de nærmeste år efter socialdemokratiets opfattelse svagere end ønskeligt. For det andet forblev de liberale erhverv i modsætning til det oprindelige forslag berettigede til investeringsfondshenlæggelser. Derimod blev pengeinstitutter og forsikrings-selskaber afskåret fra at henlægge. Men netop selvstændige i liberale erhverv er en gruppe med høj indkomst, stor skattefordel og likviditetslettelse og derfor store fradrag for henlæggelser. Desuden anvendes de henlagte midler, så vidt det kan bedømmes, i høj grad i »bierhverv« som leasing-selskaber – hvad der er uden for det oprindelige sigte med investeringsfondsordningen.

I nytåret 1982–83 har vi været vidne til en eksplosiv udvikling i skattespekulation, der bygger ikke mindst på frigørelse af midler fra etableringskonti og investeringsfonds til køb af anpartar i leasing-selskaber, der formelt overtager igangværende produktionsudstyr.

Der synes nu at være bred politisk tilslutning til kravet om, at denne utilsigtede udnyttelse af skattereglerne bremses.

Risikoen er imidlertid at man – som så ofte før – ved smårettelser i gældende lovgivning kun stopper en enkelt variant af misbrugene. Dette synspunkt er bærende for socialdemokratiets beslutningsforslag nr. B 11 af 28. oktober 1982 om en generel reform af indkomstskattesystemet, hvor fradragsmuligheder konsekvent begrænses og trækprocenter derfor kan nedsættes.

I beslutningsforslag nr. B 11 indgår, at fradrag for indskud på etableringskonti skal afskaffes, hvorfor socialdemokratiet naturligvis er enig i lovforslag nr. L 98 om ophævelse af lov om indskud på etableringskonto (fremsat af socialistisk folkeparti).

Den her foreslåede afskaffelse af investeringsfonds er udtryk for samme tankegang: Fremfor komplicerede og kun delvis formålstjenlige begrænsninger med det sigte at fjerne misbrug bør man konsekvent tilstræbe videregående forenkling af skattelovgivningen – og specielt en forbedring af vilkårene for de virksomheder, der faktisk investerer i nye arbejdspladser.

I øvrigt skal det erindres, at investeringsfonds blev indført i 1957 med den begrundelse, at de dengang nye afskrivningsregler ikke gav ret til at afskrive efter et genanskaffelsesprincip.

I mellemtiden har vi med gennemførelsen af pristalsregulering af afskrivningsgrundlaget i realiteten indført et genanskaffelsesprincip. Desuden var det en drivkraft i indførelsen af investeringsfonds, at specielt personligt erhvervsdrivende skulle have mulighed for at udjævne den skattepligtige indkomst over årene og derved svække skalaprogessionens virkninger. Nu er der imidlertid taget adskillige andre initiativer, der sikrer det samme: Folketinget behandler et forslag fra ministeren for skatter og afgifter om skattefri omdannelse af personlig erhvervsvirksomhed til aktie- og anpartsselskab, et forslag, socialdemokratiet kan tilslutte sig. Socialdemokratiet har desuden foreslået, at landbrugere får mulighed for at komme ind under en frivillig virksomhedsskat, så de kan opnå den proportionale selskabsskats fordele, uanset at de juridisk er afskåret fra egentlig omdannelse til selskab.

Endelig synes der at være bred politisk enighed om at tilstræbe den meget betydelige udvidelse af den proportionale beskatning også af personer som foreslået i socialdemokratiets skattereformudspil.

Det skal bemærkes, at reglen i investeringsfondsloven om binding af 50 pct. af den fratrukne investeringsfondshenlæggelse ikke rummer nogen øjeblikkelig likviditetslettelse for selskaber eller porportionalbeskattede personer, men alene for folk med marginalskat over 50 pct.

Isoleret betraget vil videreførelse af nugældende investeringsregler i indkomståret 1983 betyde en skatteudskydelse for det samlede erhvervsliv på godt et par milliarder kroner, men der vil næppe være nogen likviditetslettelse af betydning for erhvervslivet som helhed.

Selv med uændret afskrivningslov ville virksomhederne desuden, med afskaffelse af investeringsfondshenlæggelser, kunne sikre sig en stor del af skatteudskydelsen ved i stedet at benytte større ordinære afskrivninger.

Men som nævnt ønsker socialdemokratiet at erstatte investeringsfondsreglerne med forbedringer og forenklinger af *afskrivningsloven*, så der tilvejebringes likviditetslettelse for de investerende virksomheder.

Der bør sættes ind på følgende punkter:

- 1) *Forskudsafskrivning* på aftalte leveringer og planlagte projekter – efter afskrivningslovens § 29 E-R – foreslås tilladt allerede når og for så

vidt omkostningen overstiger 300.000 kr. *pr. skatteyder* (person eller selskab), hvor der indtil nu gælder en undergrænse på 700.000 kr. *pr. projekt*. Det bør præciseres, at maskiner og driftsmidler for at være forskudsafskrivningsberettigede, skal være nyproducerede.

Personbiler bør ikke kunne forskudsafskrives.

- 2) Nyopførte erhvervsbygninger, der ikke har været forskudsafskrevet, bør gives forhøjede afskrivningsprocenter de *10* første år efter ibrugtagningen (f.eks. 10 i stedet for nuværende 6 pct. pr. år, efter afskrivningslovens § 22).
- 3) Førsteårsafskrivningen for maskiner og driftsmidler, der som følge af femsjettedelsreglen i afskrivningslovens § 2 reelt kun er 25 pct., bør forhøjes til de ordinære 30 pct.
- 4) Beløbsgrænsen i afskrivningslovens § 3 på 1.800 kr. i maskimal værdi af aktiver, der må straksafskrives, bør hæves.
- 5) De komplicerede regler i § 6 A i afskrivningsloven om overgrænse for afskrivningsgrundlaget for personbiler, der benyttes erhvervmæssigt, bør fjernes og erstattes af en mere nuanceret skala for værdiansættelse af den private brug af dyre firmabiler.
- 6) Undergrænsen på 50.000 kr. for gamle saldi, der bevirker, at de slås sammen med den pristalsregulerede ny saldo for maskiner og driftsmidler, kan forhøjes, så man hurtigere vender tilbage til en saldo (§ 8 i lov nr. 197 af 18. maj 1982 om ændring af afskrivningsloven og forskellige andre skattelove. (Pristalsregulering af afskrivningsgrundlaget m.v.).).

Den mere detaljerede udformning af ændringer i afskrivningsloven i konsekvens af afskaffelsen af adgang til investeringsfondshenlæggelser må afvente beregninger af de enkelte punkters statsfinansielle konsekvenser. Derfor fremlægger socialdemokratiet ikke straks de her bebudede forslag om ændringer i afskrivningsloven i konsekvens af afskaffelsen af adgangen til nye investeringsfondshenlæggelser, bortset fra nr. 2 i nærværende forslag.

Til nr. 2

Forslaget tager højde for en eventuel afskaffelse af den almindelige afskrivningsgrænse for erhvervmæssigt benyttede personbiler i afskrivningslovens § 6 A – og fastslår, at investeringsfondshenlæggelser ikke kan frigives til forlods afskrivning på personbiler i videre omfang end efter nugældende lov.

Til nr. 3

Forslaget begrænser adgangen til at anvende investeringsfondsmidler uden for hovederhverv. Hvis der erhverves afskrivningsberettigede aktiver uden for hovederhvervet, kan man kun bruge investeringsfondsmidler til forlods afskrivning, så længe som summen af den forlods afskrivning og øvrige afskrivninger på aktiverne svarer til den faktiske betaling i anskaffelsesåret.

Forslagsstillerne erkender, at formuleringen af hovederhvervskriteriet kan give anledning til nye grænsedragingsproblemer og er meget åbne for at diskutere bestemmelsens nærmere udformning.

Imidlertid vil bestemmelsens praktiske anvendelse antagelig blive begrænset – dels fordi den vil

afholde mange fra at anvende investeringsfondsmidler uden for hovederhvervet, dels fordi stoppet for nye henlæggelser, betyder at problemet efterhånden helt forsvinder.

Forslagsstillerne ønsker med bestemmelsen at bremse brug af investeringsfondsmidler til mere spekulationsprægede arrangementer uden virkning på investeringsaktiviteten.

I øvrigt er socialdemokratiet enig i socialistisk folkepartis forslag om at afskære brug af investeringsfondsmidler til køb af aktiver i udlandet.

Men samtidig er socialdemokratiet indstillet på at drøfte supplerende foranstaltninger, der yderligere kan tilskynde til hurtig frigivelse af investeringsfondsmidler til produktive nyinvesteringer i dansk erhvervsliv.